

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ШКІЛЬНОГО КУРСУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я»

Розв'язання актуальних проблем сучасної системи освіти України, спрямованих на розвиток творчих сил, здібностей і нахилів особистості, можливе лише на основі широкого впровадження у навчально-виховний процес нових педагогічних технологій. Оскільки зміна освітньої мети переорієнтовує навчальний процес на особистість дитини, особливо гострою є потреба реалізації особистісного підходу до учня як одного з принципів організації навчально-виховної роботи, гуманізації навчання, його загальнорозвивального характеру.

«Основи здоров'я» відрізняється від інших предметів в першу чергу, головним завданням – педагогічними методами вплинути на реальну поведінку учнів шляхом розвитку у них життєвих навичок, сприятливих для здоров'я, розвитку і безпеки.

Аналіз літературних джерел щодо використання інтерактивного навчання свідчить про необхідність реалізації у навчальному процесі певних організаційно-педагогічних умов, без яких інтерактивні технології або зовсім не можливі, або є неефективними. Передусім, це створення сприятливої, позитивної психологічної атмосфери в класі під час уроку. Лише в таких умовах педагог може розраховувати на мотиваційну установку учнів до саморозкриття, відвертої позиції й бажання до співпраці з учителем та між собою.

Наступною умовою є необхідне ресурсне забезпечення освітнього середовища, зокрема, наявність просторого приміщення і можливості змінювати розташування меблів, наявність у класі різноманітних матеріалів: чистого паперу, маркерів, текстів, словників тощо. Це важливо для того, щоб результати творчої активності учнів, яка неодмінно супроводжує інтерактивні технології, можна було зафіксувати на певних носіях.

Третьою умовою ефективного застосування інтерактивних технологій є дотримання в класі спеціальних правил, норм спільної праці, які є загальнообов'язковими для всіх. Визначення таких правил, норм роботи відбувається в процесі спільної діяльності педагога і учнів. Якщо правила будуть прийняті й усвідомлені учнями як свої особисті, це гарантує їх дотримання у навчальній аудиторії незалежно від того, чи присутній там педагог, чи ні. Крім того, під час визначення вчитель має можливість запропонувати класу норми, виконання яких він вважає обов'язковим [1].

Сукупність цих умов дає можливість говорити про принципову інноваційність педагогічної технології інтерактивного навчання в порівнянні з традиційними формами його організації. Тому широке застосування у сучасній школі передбачає серйозну увагу до цього навчання як з боку системи підготовки вчителів, так і працівників педагогічних ВНЗ, оскільки тільки послідовна цілеспрямована робота з навчання вчителів справді допоможе їм опанувати цими сучасними підходами, які так важливі сьогодні, коли йдеться про формування принципово нового типу особистості – людини інформаційного суспільства [2].

З метою вивчення стану реалізації досліджуваної програми в шкільній практиці нами було проведено констатувальний експеримент, яким було охоплено 9 вчителів Лановецького району і 36 учнів 5-9 класів Білозірської ЗОШ І-ІІІ ст. Лановецького району Тернопільської області. Метою експерименту було з'ясування ставлення учителів і учнів до досліджуваної проблеми.

Анкетування було охоплено 12 вчителів, що викладають курс «Основи здоров'я» в 5-9 класах. Аналіз анкет вчителів показав, що лише 29% вчителів у своїй практичній діяльності систематично використовують інтерактивні технології навчання; 44% анкетованих вчителів роблять це час від часу, зокрема, під час проведення нетрадиційних уроків.

Серед використовуваних технологій вчителі найчастіше називали рольові ігри, мозковий штурм, метод проектів, «акваріум» тощо. Більшість вчителів в своїх анкетах зазначили, що вони відчувають брак методичних посібників, які б орієнтували на використання інтерактивних технологій навчання на уроках з конкретних предметів.

Найбільш вдалим щодо орієнтації на використання інтерактивних методик 53 % анкетованих вчителів вважають підручник Т.В.Воронцової, В.С.Пономаренка та методичне забезпечення до нього.

Учні у своїх анкетах зазначили, що уроки з «Основ здоров'я» їм подобаються (87 % анкетованих). Аналіз учнівських анкет показав, що всім учням дуже подобаються уроки, на яких проводяться різноманітні ігри та використовуються інтерактивні технології. 92 % анкетованих учнів зазначили, що на таких уроках та під час тренінгів вони краще засвоюють матеріал курсу «Основи здоров'я».

Аналіз літературних джерел та спостереження за навчально-виховним процесом дають підстави для висновку, що найбільш використовуваними у педагогічній практиці інтерактивними технологіями є: дискусії, які можуть проводитись у формі круглого столу, засідання експертної групи, форуму, дебатів, засідання суду; техніка акваріума; рольова гра; метод проєктів; порт фоліо; кейс-метод; мозковий штурм тощо.

Узагальнивши результати проведеного аналізу літературних джерел та проведеного нами констатуючого експерименту, ми визначили такі переваги застосування інтерактивних технологій у навчальному процесі:

- інтерес учнів до незвичної організації навчального процесу;
- активізація розумової діяльності, покращення якості запам'ятовування навчального матеріалу;

- розвиток творчої активності учнів;
- формування мотиваційної готовності до міжособистісної взаємодії;
- розвиток навичок аналізу й самоаналізу в процесі групової й особистісної рефлексії;
- комунікативна готовність до роботи в групі;
- прийняття норм і правил спільної діяльності;
- підвищена відповідальність за результат роботи в групі;
- розвиток мовленнєво-комунікативних умінь учнів.

На нашу думку, найбільш вдалою для використання інтерактивних технологій формою навчальних занять з курсу «Основи здоров'я» є тренінги, які базуються на груповій роботі, що забезпечує активну участь і творчу взаємодію учнів між собою і з вчителем.

З метою методичного забезпечення реалізації досліджуваної проблеми в шкільній практиці нами розроблені приклади інтерактивних вправ, які доцільно використовувати на уроках «Основ здоров'я», а також плани-конспекти тренінгів з курсу «Основи здоров'я» у 8 класі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології: навч.-метод. посіб. /О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за ред. О. І. Пометун. - К.: А.С.К., 2004. – 192 с.
2. Пометун О. Технологія інтерактивного навчання як інноваційне педагогічне явище // Рідна школа - 2007 - №5. С. 46-49.

Кернична Н.

Науковий керівник – доц. Конончук О. Б.

ВПЛИВ ОДНОЧАСНОГО ЗАСТОСУВАННЯ РИЗОБІЙ ТА «БАЙКАЛУ ЕМ-1У» НА ПРОДУКТИВНІСТЬ КВАСОЛІ ЗВИЧАЙНОЇ

На сьогоднішній день актуальною є проблема забезпечення людини білком, який на 68-70% є рослинного і 30-32% – тваринного походження. У зв'язку зі скороченням виробництва продукції тваринництва виникла необхідність збільшення частки рослинного білка, яку можна реалізувати за рахунок зернобобових культур [3].

Серед зернобобових особливе місце займає квасоля звичайна (*Phaseolus vulgaris* L.). Вона є найціннішою продовольчою культурою серед зернобобових, а за поширенням, за даними Міжнародної організації ФАО, – друге місце в світі після сої. Квасоля є традиційною культурою для України і має багатостороннє використання [4, 6].